

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA SABA

KIKAO CHA KUMI NA MOJA

24 APRILI, 2017

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA SABA

KIKAO CHA KUMI NA MOJA – TAREHE 24 APRILI, 2017

I. DUA:

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

**WAZIRI WA NCHI OFISI YA MAKAMU WA RAIS
(MUUNGANO NA MAZINGIRA):**

Hotuba ya Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano na Mazingira) kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018.

MWENYEKITI WA KAMATI YA KATIBA NA SHERIA

Taarifa ya Kamati ya Katiba na Sheria kuhusu utekelezaji wa majukumu ya Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano) kwa Mwaka 2016/2017 pamoja na Maoni ya Kamati juu ya Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi hiyo kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018.

**MWENYEKITI WA KAMATI YA VIWANDA, BIASHARA
NA MAZINGIRA**

Taarifa ya Kamati ya Viwanda, Biashara na Mazingira kuhusu utekelezaji wa majukumu ya Ofisi ya Makamu wa Rais (Mazingira) kwa Mwaka wa Fedha 2016/2017

pamoja na Maoni ya Kamati kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi hiyo kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018.

MSEMAJI WA KAMBI YA UPINZANI KUHUSU OFISI YA MAKAMU WA RAIS (MUUNGANO)

Taarifa ya Msemaji Mkuu wa Kambi ya Upinzani kuhusu Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano) juu ya Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano) kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018.

MSEMAJI MKUU WA KAMBI YA UPINZANI KUHUSU OFISI YA MAKAMU WA RAIS (MAZINGIRA)

Taarifa ya Msemaji Mkuu wa Kambi ya Upinzani kuhusu Ofisi ya Makamu wa Rais (Mazingira) juu ya Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Makamu wa Rais (Mazingira) kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018.

III. MASWALI:

OFISI YA RAIS (UTUMISHI NA UTAWALA BORA):

85. MHESHIMIWA RUTH HIYOB MOLLEL (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (Utumishi na Utawala Bora):- Nchi yetu inaendeshwa kwa kuzingatia Katiba, Sheria na Kanuni katika kuajiri na kuwasimamisha kazi Watumishi wa Umma. Kuna baadhi ya Watumishi

wa Umma wamesimamishwa kazi na Mheshimiwa Rais, RC na hata DC bila kuzingatia Sheria ya Utumishi wa Umma na Kanuni zake:-

Je, Serikali inasemaje kuhusu hili.

OFISI YA MAKAMU WA RAIS (MUUNGANO NA MAZINGIRA):

86. MHESHIMIWA OMARI MOHAMED KIGUA (KILINDI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano na Mazingira):- Serikali imekuwa ikisisitiza na kuelimisha Wananchi juu ya umuhimu wa kulinda na kutunza vyanzo vya maji kwa kutokata miti ovyo na kutojenga karibu na vyanzo hivyo lakini wako baadhi ya Wananchi wenye tabia ya kushirikiana na baadhi ya Watumishi wachache wa Serikali kukata miti ovyo na kujenga karibu na vyanzo vya maji:-

(a) Je, ni lini Serikali itasimamia kikamilifu Sheria za kulinda Mito na Miti nchini;

(b) Je, Serikali haioni umefika wakati sasa kutunga Sheria kali zaidi ili kujihami na “*Global warming*”.

WIZARA YA KATIBA NA SHERIA:

87. MHESHIMIWA MUHAMED AMOUR MUHAMED (BUMBWINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Katiba na Sheria:- Kwa kipindi kirefu sasa kumekuwa na matendo ya dhahiri yanayoonyesha kuvunjwa kwa Haki za Binadamu hapa nchini bila ya Serikali kuchukua hatua yoyote:-

Je, Serikali haioni kwamba wananchi watakosa imani na Serikali yao.

88. MHESHIMIWA PHILIP AUGUSTINO MULUGO (SONGWE):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Katiba na Sheria:- Katika miaka ya hivi karibuni tumeshuhudia baadhi ya Sheria zetu hapa nchini kutoendana na mabadiliko na kasi ya maendeleo ya Taifa na kuonekana kuwa zimepitwa na wakati:-

Je, ni lini Serikali italeta hoja ya kufanya marekebisho ya kuboresha baadhi ya Sheria zilizopitwa na wakati.

WIZARA YA KILIMO, MIFUGO NA UVUVI:

89. MHESHIMIWA HAWA SUBIRA MWAIFUNGA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvi:- Tumbaku ni moja ya zao la biashara ambalo ni muhimu sana kwa Mkoa wa Tabora, lakini, ukaushaji wake umekuwa mgumu sana kwa Wakulima kutokana na kulazimika kutafuta kuni kwa ajili ya kukaushia tumbaku jambo ambalo linaathiri afya za Wakulima hao pamoja na mazingira:-

Je, ni lini Serikali itawasaidia Wakulima wa tumbaku Mkoani Tabora kupata nishati mbadala kwa ajili ya kukaushia tumbaku.

90. MHESHIMIWA DKT. CHRISTINE GABRIEL ISHENGOMA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvi:- Serikali ina mpango mzuri wa kuanzisha mfumo mpya wa kutoa ruzuku za pembejeo kwa Wakulima ambao utawanufaisha zaidi:-

Je, ni lini mfumo huo mpya utanza kutumika ili Wakulima waweze kupata pembejeo kwa wakati wote.

91. MHESHIMIWA DKT. RASHIDI MOHAMED CHUACHUA (MASASI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvi:- Mfumo mzima wa ununuzi wa zao la korosho kuanzia kwenye ngazi ya Vyama vya Msingi umegubikwa na dhuluma na ukandamizaji mkubwa wa Haki za Mkulima kwa kila hatua. Hali hiyo imesababisha malalamiko yasiyokwisha ya Wakulima wa Korosho kila mwaka. Malalamiko ya Wakulima ni uwepo wa makato yanayomuumiza Mkulima, kutokuwepo kwa uwazi katika kumpata mshindi wa tenda, kujitoa kiholela kwa Makampuni yanayoshinda tenda na kusababisha kushuka kwa bei ya korosho, kutolipwa kwa bei halali inayouzwa mnadani kwa Vyama vya Msingi, rushwa katika kila ngazi, pamoja na njama kati ya Benki na Kampuni zinazonunua Korosho:-

- (a) Je, ni lini Serikali itaondoa na kushughulikia malalamiko ya Wakulima wa korosho;
- (b) Je, ni lini Serikali itadhibiti usambazaji wa pembejeo za ruzuku kwa watu ambao sio wakulima wa korosho.

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:-

92. MHESHIMIWA HASSAN ELIAS MASALA (NACHINGWEA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Barabara ya Nanganga – Nachingwea – Masasi imeshafanyiwa upembuzi yakinifu toka Mwaka 2015/2016:-

Je, Serikali ina mpango gani wa kuanza kujenga barabara hiyo kwa kiwango cha lami.

WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO:

93. MHESHIMIWA HAWA MCHAFU CHAKOMA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:-

Je, kwa nini Serikali haitumii mfumo wa Ubia na Sekta Binafsi (PPP) kwenye mipango yake ya ununuzi wa vifaa tiba vya bei kubwa kama MRI, CT - Scan na X-ray.

**94. MHESHIMIWA MARTHA JACHI UMBULLA
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:- Kulingana na takwimu za Mwaka 2010 Mkoa wa Manyara unaongoza kwa mila potofu ya ukeketaji wa wanawake kwa asilimia 71 hapa nchini hali inayotisha na kuhatarisha maisha ya Wanawake:-

- (a) Je, Serikali katika kufanya utafiti imebaini ni Wilaya zipi na vijiji vipi vinaongoza;
- (b) Je, hali hii na mila hii potofu imesababisha athari na vifo kiasi gani Mkoani Manyara;
- (c) Je, Serikali ina mikakati gani ya dharura ya kukabiliana na mila hii potofu ili kuondoa kabisa athari za ukeketaji.

IV. HOJA ZA SERIKALI:

**WAZIRI WA NCHI, OFISI YA MAKAMU WA RAIS
(MUUNGANO NA MAZINGIRA)**

Kwamba, Bunge sasa likubali kupitisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano na Mazingira) kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018.

**DODOMA
24 APRILI, 2017**

**DKT. T. D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE**